

lerende Foranstaltninger, som man fra forskellig Side kunde have ønsket; men deri ser jeg ingen Ulykke, forsaavidt som jeg ikke har nogen som helst Garanti for, at Landstingets Flertal vilde have stillet sig imødekommende til endogsaa fornuftige prisregulerende Foranstaltninger.

Jeg skal hermed slutte, idet jeg skal anbefale Lovforslaget til Tingets velvillige Behandling.

Gamborg: Der er et gammelt Ord, der siger, at den, der vil Maalet, maa ogsaa ville Midlerne. Hvis det var Skik og Brug, at man forsynede Lovforslag med et Motto, kunde det Ord passende anvendes som Motto paa det Lovforslag, der behandles i Dag. De Maal, som Regeringen har haft at arbejde for i de forløbne Aar, har i første Række været at sørge for, at Danmark blev holdt udenfor de direkte Krigsbegivenheder, dernæst at sørge for, at Orden og Ro blev opretholdt i vort Land, og at Befolkningen fik Mulighed for at leve sit Liv under de usikre Forhold, vi har haft, med saa ringe Forstyrrelse som blot opnaaeligt. Og dette vil i Virkeligheden sige, først og fremmest i hvert Fald, under de bedst mulige Ernæringsvilkkaar. Hvis man ser lidt nærmere paa disse tre Udtryk for Regeringens Maal, viser det sig, at det sidste, Opretholdelsen af Ernæringen, vel nok i sig i Virkeligheden rummer de to andre. Regeringen har fra først af været sig bevidst, at den sikreste Fødselshjælper for Uro og Uorden, ja, vel endogsaa Revolution, i et Samfund er Sult. Historien har vist, og ikke mindst de sidste Krigsaars Historie har vist klart nok, hvilken god Jordbund der i et underernæret og udsultet Samfund er for de Borgeruroligheder, som følger med daarlig Agitation og ophidsende Tale. Det vil sikkert nu forstaaes, at den Politik, der er ført for at sikre Befolkningen anstændige, om end knappe Levevilkkaar, har haft en væsentlig Del af Æren for, at vi ikke har paakaldt Verdens Opmærksomhed ved indre Uroligheder. Vi har jo maattet nøjes med, og kunnet nøjes med nogle Gadeoptøjer, hvad ogsaa de neutrale Lande rundt omkring os har haft, men i ganske anderledes alvorlig Grad. Det, at vi ikke har henledt Verdens Opmærksomhed paa os ved indre Uro, har sikkert betydet meget i Retning af, at vi har faaet Lov til at leve vort Liv i vor fredelige Neutralitet. Det forekommer mig i hvert Fald mere end tvivlsomt, hvilken Stilling man andetsteds i Verden havde indtaget overfor os, hvis vi under nogen Form havde optraadt som et Stormcentrum, om end

af saa beskeden Dimension, som det nødvendigvis vilde blive for os. Jeg mener, at vi kan takke hele vor Politik for, at Befolkningens Kaar ikke blot i de forløbne Krigsaar er blevet betragtet og betegnet som et lille Paradis, men ogsaa for, at vi nu ved Begyndelsen af den nye Tid staar med Muligheden for at arbejde paa lykkelige Fremtidsvilkkaar for vort Land.

Men har Regeringen fra første Færd gjort et rigtigt Bestik og ført Landet frem ad den Vej, der i hvert Fald i mine Øjne ene har kunnet føre til Maalet, som alle Mennesker har ønsket at naa, maa man paa den anden Side ikke glemme, at Regeringen har haft den bedst mulige Støtte i den Enstemmighed, hvormed Rigsdagen har betraadt de Veje, som Regeringen har anvist; hele det store Lovgivningsapparat af ganske ukendt Karakter, som disse Aars Politik har nødvendiggjort, er vedtaget af den danske Rigsdag enstemmigt saa godt som i alle Tilfælde. At der har været Meningsforskel om det ene og det andet, ved vi alle; andet var selvfølgelig ikke at vente, men det er dog et glædeligt Faktum, man kan konstatere, at der enstemmigt ved Bevillinger er blevet stillet Midler til Regeringens Raadighed, med fuld Tilslutning fra Rigsdagens Side.

Hertil kommer saa den i mine Øjne ganske særlig gunstige Omstændighed, at der i disse Aar har bestaaet en saa intim Forbindelse og et saa godt Samarbejde imellem Regeringen og det danske Socialdemokrati. Næst efter Ernæringspolitikken har sikkert dette Faktum været bestemmende for det danske Folks Liv under Krigsperioden, og ganske absolut vil den Afviklingstid, der nu forestaar, og som nu er indledet, ikke blot have Gavn af, men direkte kræve en Fortsættelse af dette Samarbejde; og jeg gad ogsaa se den, der virkelig for Alvor kunde tænke sig i denne Gæringstid at lede Samfundet videre med et Socialdemokrati som Opposition.

Men hvis Regeringen og Lovgivningsmagten saaledes har haft Held til at naa det Maal, der for enhver dansk Mand og Kvinde maatte være det attraaeværdige, kan det ikke nægtes, at det har været kostbart at bane de Veje, ad hvilke Maalet er naaet. Jeg talte i December Maaned i Stockholm med en fremragende svensk Finansmand, der talte om, hvor udmærket godt vi havde haft det her i Danmark under Krigen. Han sluttede med at sige: I maa have en „utomordentlig“ dygtig Regering dernede. Ærede Medlemmer vil forstaa, at jeg af ganske Hjerte tiltraadte denne